

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 6 " —
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja petkrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Umor konzulov

v Solunu je še vedno glavni predmet, ki ga obravnavajo časniki, katerih ga pa dva enako ne pripovedujeta. „Pol. Corr.“ piše, da mlada Bulgarka se je hotela zaradi nekega turškega mladenca poturčiti, česar ji pa starši niso dovolili. Da bi ji ne delali zaprek, vzeli so jo turški vaščani in peljali v Solun, da bi tam prestopila k turški veri. Pa kristijanski prebivalci so šli za njo in so jo Turkom siloma iztrgali in peljali v hišo ameriškega konzula. Drugi dan, v soboto 6. t. m. so se Turki zbrali pred hišo guvernerjevo in so zahtevali mlado Bulgarko. Guverner je obljubil vse, pa namesto da bi bil sklical vojake, poslal je po mestu popraševati po deklici. Turki so se med tem zbrali v mošeji, kjer so jih ulemi (turški duhovniki) podšuntali, da nikakor kristijanom ne smejo pustiti deklice, če bi morali tudi nekatere kristijane poklati. Zdaj še le je guverner začel zbirati vojake, da bi razburjeno ljudstvo vkrotili. Med tem sta pa zvedela konzula nemški in francoski, kaj se godi v mošeji, in sta hitela tje, da bi ljudstvo pomirila. Pa komaj sta bila v mošeji, planili so od ulemov nahujskani Turkij čez nju in ju s koli pobili. Kmalo potem je prišla deklica v mošejo in ljudstvo se je mirno razšlo.

Bolj verjetno reč pripoveduje francoski list „Correspondance universelle“ po sporočilu, ki ste ga dve vnanji vladi poslali svojim zastopnikom v Parizu: Ob 10. uri 6. t. m. pripeljal se je ameriški konzul na kolodvor, kjer je slišal kričanje neke mlade krščanske kmetice, katero je hotelo okoli 20 Turčinov siloma vleči

v mošejo. Konzul je ne brez nevarnosti deklico spravil v svoj voz in se z njo odpeljal v svojo hišo. Množica je drla za njim do hiše konzulove in je kričaje in razsajaje zahtevala, da naj deklico izpusté. En del ljudstva pa je ves razkačen šel v bližnjo mošejo. Med tem, ko je ameriški konzul pozvedoval o narodnosti otete deklice, poročilo se je nemškemu in francoskemu konzulu, da so Turki neko njenemu varstvu izročeno osebo siloma vlekli v mošejo. Konzul nemški, g. Abbot, in francoski, gosp. Moulin, se nemudoma podasta tje, pa komaj ju je ljudstvo spoznalo, padla je razkačena množica čez nju in ju ni umorila, ampak v pravem pomenu s koli potolkla. Ko je italijanski konzul zvedel, kaj se v mošeji godi, hitel je k guvernerju, ki je naglo zbral vojake in z njimi obdal mošejo; en oddelek pa je poslal k hiši ameriškega konzula, kjer so ljudje skušali vrata vdreti. Iz tega poročila je vsaj razvidno, zakaj da sta konzula šla v mošejo. Ker namreč poznata šege turške, ni verjetno, da bi bila šla tje razkačeno ljudstvo miriti, ali pa da bi bila hotela deklici braniti poturčiti se, če bi bila to storila prostovoljno; Turki so marveč mlado Bulgarko po sili vlekli v mošejo in konzula sta se vsled napačnega poročila, da se njuni podložnici sila dela, podala med razkačeno ljudstvo. Posebno čudno pa se glasi novica, da vso to reč je nalašč napravil konzul ameriški, ki je rodom Bulgar in kakor nekateri listi pišejo, sorodnik omenjene deklice, in da se kristijanski prebivalci v Solunu, ki so obilnejši od turških, za mlado kristijanko niso zmenili.

Kakor piše „Agence Russe“, je ta dogodek

ptuje naselnike v Solunu in Carigradu jako vznemiril; bojé se, da bi se turški fanatizem, ki ne pozna nobene mere, zopet ne vnel. Zastopniki vnanjih vlad se zbirajo vsaki dan, da se dogovoré o svojem vedenju.

V nedeljo so se bili poslanci zbrali pri ruskem poročniku generalu Ignatievu, kjer so sklenili, kako zadostenje se ima od vlade turške zahtevati. Tirjalo se bo, da se morajo vsi krivci javno ob življenje djati; umorjena konzula se imata slovesno pokopati z vojaško dostojnostjo in vpricho vseh turških gospók; družinama umorjencev pa se ima plačati primerna odškodnina. Turška vlada je obljubila vse, a storila še ni nič; kakor se je iz Soluna na Dunaj telegrafiralo, morivcev še niso prijeli, ker je posadka mestna preslaba, razkačenost med turškim prebivalstvom pa vedno huja; čakajo, da dojde iz Carigrada prej vojaška pomoč.

Nemški listi se nad tem hudodelstvom posebno ne hudujejo in „Augsb. Allg. Ztg.“ morivce celo zagovarja, češ, da je hudodelstvo zakrivil kristijanski (!!!), ne pa turški fanatizem, ter naravnost pravi, da ta dogodek bi bil komaj tako gujusen, kakor preganjanje Judov v olikani Rumunski in Rusiji, če bi ne šlo za moše, katerih osebe so po mednarodnem pravu posvečene.

Veliko bolj razdraženi so listi francoski, katerih eni naravnost zahtevajo, da mora Francija stopiti na noge. „Dozdeva se nam, piše sicer jako zmerni „Journal des Débats“, da pri teh okoliščinah odložna politika ni več prava in da z dišečim črnolom pisana pisma ne zadostujejo. Le preočitno je, da Turki ne morejo zadržati vstanka, ki ima svojo podporo

Zadnji dnevi v Ogleju.

(Izvrnen roman iz petega stoletja.)

Spisal Alojzij Lukovič.

(Dalje.)

„Svitli kralj“, spregovori Gontarel, „sme li najponižnejši sluga izjaviti svoje osebno mnenje?“

„Zvesti Gontarel, razumni poveljnik hrabrih Skitov, sobratov in zaveznikov, sme prav popolnoma prosto brez strahu govoriti. Poslušam ga.“

„Kralj, obdrži izdajico! Ukleni ga! Obljubili mu res nismo ničesa. A pomisli! Že skoro dva meseca se klatimo todi. Vse je snedeno, izmolzli smo do cela vso deželó. Glej, zavezniki se že pritožujejo, da, še celo tvoji Huni godrnjajo.“

„Gontarel!“ zdivja kralj.

„Milostljivi knez!“

„No, toraj govori! Svobodno besedo sem ti dovolil.“

„Godrnjajo toraj, da nimajo kaj jesti. Enako se sliši drugod; sosebno se skazuje občna nezadovoljnost pri mnogobrojnih Gotih. Tje doli

do dalmatinskih skal dirjajo njihove čete. Ni živeža, ni živine. Vedi le, Koper, Poreč, Pulj, Novi Senj, Zader, Škradin, Šibenik, Solin, Spljet, s kratka, celo Istro in gornjo Dalmacijo so naše čete ožulile. Daleč okrog ni družega, nego razvaline, Norik in Karnija sta slabejša nego so panonske pustine. Milostljivi knez, le silen udarec na mesto nas reši glada, da potem, ko se v Ogleju ojačimo, drvimo naprej proti jugu do rimskega mesta, kjer te čaka carova sestra Honorija, da se potem vsedeš na prestol, od tam gospodujóč celemu svetu. Izdajica nam zna mnogo hasniti, a če ga izpustiš, mnogo škodovati.“

„Čeravno predrzno, vendar-le pametno govoriš. Dobro! Še danes čem se sam prepričati, kako stvari stojó.“

Znamenje dá z roko. Gontarel odide s seboj peljaje trepetajočega Helijo, ki preklinja Rufina, Oglej in Evdoro, zaradi katere je zločinstvo navalil si na dušo.

„Zlodí me ima v rokah“, grozi se, „in ta ne bo odjenjal, dokler mi ne sne kože in kosti.“ Skiti ga zopet sprejmejo v varstvo, ter dobro privežejo na bojni voz.

Komaj se prikaže svitlo solnce izza gorá, zaseda Atila svojega naglega vranca. Spremljajo ga razni viši dostojniki in močan oddelek skozi ostrog. Molčé sprejmejo hunski vojaci svojega kralja, molčé vzdigujejo hunske žene sestradane svoje otroke proti kralju. Kralj temno pogleda nemo pritožbo, molčé jezdari naprej.

„Hrabri kralj, milostljivi oče“, pristopi Elak, „glej zveste Hune, lakot že trpijo.“

„Molči!“ zagrmí kralj. Prestrašen se Elak umakne.

Dospejo v tabor Herulev in Rugijev. Načelnik hiti naproti, do tal priklonivši se mogotcu pridruži se spremstvu. Molčé sprejmejo tudi Heruli kralja, tu pa tam čuje se zamolki nevoljni klic. Dalje če jahajo, večja je nevolja med narodom. Tu pa tam čuje se v znamenje nezadovoljnosti tiho brenkljanje orožja.“

„Maldalon, kaj je to?“ vpraša s plamtečim pogledom kralj.

„Kralj, Rugiji stradajo in . . .“

„Zadosti!“ zakriči Atila.

Maldalon prestrašen obmolke. Kralj se umakne iz tabora, udari jo s spremstvom preko

in vedno novo brano v dveh malih sosednih od vlad varovanih državicah. Ravno tako očitno je, da pa tudi vstajniki sami niso tolikanj močni, da bi se Turkov otresli in da se bo boj le razširil in imel strašne nasledke, namesto da bi se pomiril.“ Še huje piše „Republique Française“, kateri se dozdeva, da so konzula nalašč in zavratno spravili v mošejo, da bi ju tam umorili. Zato zahteva strogo preiskovanje. „Vzhodni prebivalci, pravi, poznajo in spoštujejo le silo. Že vest o nesrečni naši vojski je bila omajala našo veljavo na Jutrovem; brezbarvena in omahljiva politika, ki smo jo pozneje tam kazali, pa nas je popolno vrgla s tiste častne stopnje, na kateri smo nekdanj tam bili. Zato moramo ravno mi bolj kakor kaka druga država na iztoku pokazati, da Francija je še vedno močna država, kateri razžaljenje ne ostane nekaznovano.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. maja.

Avstrijske dežele.

Državni vojni minister bar. Koller je hotel iz ministerstva izstopiti, ker so njegovi predlogi v ministerskem svetu ostali v manjšini, pa cesar mu izstopa niso dovolili. Baron Koller tedaj ostane vojni minister, pa v delegacijah bode vojni proračun namesto njega zagovarjal sekcijski načelnik fml. Benedek. Tudi je šel Koller za 6 tednov na odpust v Baden; vojni ministerstvo bode med tem vodil fml. Vlasčić.

V ogerskem zboru je od stranke ministerske odpadlo 80 poslancev, ki so osnovali lasten klub. Stranka ministerska šteje še 240 poslancev, nasprotnikov v raznih strankah je 140. Pa ker hoče Sennyey s svojimi glasovati za sporazumjenje, bode proti ministerstvu glasovalo okoli 120 poslancev.

Andrassy v Berlinu. Neki šaljiv list na Dunaju kaže dovtipno, da skor bolje ne more, kako se godi grofu Andrassy-ju v Berlinu. Na zadnji strani ima v podobi tri taroke, škiž, mond in pagat, in škiž je Bismark, mond Gorčakov, pagat pa Andrassy, in spodej podpis: „Pripetilo se je že, da je škiž monda in pagata ob enem vjel.“

Vnanje države.

Z jugoslovanskega bojišča se naznanja, da avstrijska vlada je Turkom res

prepovedala vojake svoje na Kleku izbarkovati in da je tje odposlala ladijo „Custoza“, ki bo imela čuti nad izvrševanjem te prepovedi. Iz Zadra se tudi poroča, da vlada begunom zopet daje podporo, ki jo jim je bila ustavila. Nihče ni mogel verjeti, da bi se reveži pustili brez pomoči, tudi bi bilo tako ravnanje jako nepolitično, zlasti sedaj, ko se v Berlinu razgovarjajo o zadevah jugoslovanskih vstajnikov.

V „Magdeb. Ztg.“ piše neki oficijozen dopisnik, da bodo vendar le Avstrijanci posesti morali Bosno in Hercegovino, ker drugače se vshodnje vprašanje tudi začasno nikakor rešiti ne dá, če se prav ustavljajo temu na Dunaju in v Peštu. Kaj pa potem? Ne bo li Bismark zahteval kaj Avstrije?

Vstane bulgarski se čedalje bolj širi in skoro z vsakim vlakom tje dohajajo vojaki, ki imajo krotiti prebivalce. Vlada turška je v silni skrbi, ker mora svojo vojno cepiti na toliko krajev. Če že vstanka v Bosni in Hercegovini ne more zatreti, se ji bode še trje godilo, če se razširi tudi po drugih dozdej še mirnih krajih.

Mukhtar-paša je došel v Mostar in pravi, da se hoče z vstajniki zopet pogajati zaradi pomirjenja.

Na Turškem imajo zopet nove ministre. Veliki vezir je namesto Mahmuda postal Mehmed Rušdi paša. Husein Avni paša je postal vojni minister in višji poveljnik (general en chef) cele vojne. Tudi Šeih-ul-Islam, Hasan Fami Efendi, s katerim turški bogoslovci niso bili zadovoljni, je na njihovo prošnjo dobil naslednika. — Vlada je zaukazala, da od 11. t. m. se morajo vsi listi pred natisom dotični uradniki izročiti v pregled. Če bi to veljalo pri nas, bi se listi gotovo tolikokrat ne konfiskovali. — Po novejših poročilih je pa ta ukaz zopet že preklican.

Ruska vlada je na Poljskem neki zasledila zarotbo, ki je v zvezi s skrivnimi socijalističnimi društvi na Ruskem. Prejšnji teden so vsled tega v Ljublinu, Plocku, Lodzu in Lenczycu prijeli mnogo ljudi. Najbrže je zopet več hrupa, kakor nevarnosti.

Berolinska sodnija je 11. t. m. obravnavala zadeve grofa Arnima, ki ga kot spisatelja brošure „pro nihilo“ državno pravdnitvo toži zaradi veleizdaje. Grofa, ki biva na Laškem, sta zagovarjala odvetnika Munckel in Quenstadt. Sodnija je uslišala pismeno

prošnjo zatoženčevu in obravnavo prestavila na 5. dan oktobra. Tudi je sklenila kot priče zaslišati bivšega predsednika francoskega, g. A. Thiersa, in grofa Bassenheima in Hompescha.

V Münihovem na Bavarskem se pripravljajo za nove volitve. Obe stranki napenjate vse žile, in če se vsi neliberalni volilci zedinijo, gotovo zmagajo nad stranko liberalno, kateri je železnično vprašanje pri agitaciji jako napoti. Ni namreč dvoma, da stranka liberalna hoče bavarske železnice po načrtu Bismarkovem izdati državi, kar pa stranka rodoljubna po nobeni ceni ne bode pripustila.

Belgijski liberalci so vsi poparjeni, ker je višja sodnija potrdila prvo obsodbo tistih ljudi, ki so 13. febr. v Mehlinu katoliško procesijo motili. Liberalni časniki so za trdno pričakovali, da bo višja sodnija zavrgla prvo obsodbo in zatožence oprostila. Ker se pa to ni zgodilo, se frajmavrarski listi strašansko hudujejo, in „Etoile“ sodnikom celo očita, da jim je duh strankarstva več nego duh pravičnosti. Pa tej surovosti liberalcev se ni čuditi; bivši pravni minister Bara je nedavno celó kraljevo osebo v zboru zlorabil zoper stranko katoliško, kar se mu je v višjih krogih tako zamerilo, da ne bode lahko dospel do ministerske časti, po kateri tolikanj hrepeni. Sploh je stranka liberalna v zadnjem času tolikanj zakrivila, da pri prihodnjih volitvah 16. junija s svojimi kandidati ne bo veliko opravila.

Iz Španjskega poroča „Agence Havas“: „General Loma se je podal v Bilbao, kjer seperatistična stranka nekaj namerava. Mnogi karlistični častniki prosijo pomiloščenja.“ „A. H.“ natolcuje Don Karlosove častnike, kakor da bi iskali pri Don Alfonsu pomiloščenja, potem pa zopet zoper njega vzdignili orožje. Pa to natolcevanje je krivično. Če se na Španjskem zopet prične vstane, napravilo ga bo ljudstvo samo, ki nikakor ne trpi, da bi se vničile starodavne njegove pravice. V Bilbao so že nekaj rogovilili. Če se bodo hotele severne pokrajine ločiti od kraljestva španjskega, Don Karlos temu gotovo ne bo pritrtil, če ga pa zopet pokličejo v deželo, bodo z njim prišli tudi sedaj na Francoskem bivajoči častniki tudi brez pomiloščenja. Nepoštenost je pri liberalcih v navadi, pri tistih, ki se bojujejo za pravico in postavnost, pa ne. Alfonsova vlada se je le prisiljeno vdala zahtevam večine poslancev, ki hočejo odpraviti

polja, bližajoč se mestu. Bliže da dohajajo, bolj se razločujejo bojni oddelki na obzidju. „Ha“, grmi kralj jeze se tresoč, „kaj jih sam pekel iz zemlje peha te Oglejčane?“ Toliko, toliko je že pobitih, in vendar je vse obzidje polno vojakov. Glej, glej, čelada pri čeladi se sveti. Oj, to je jako slabo... ha! ha!“ se zakrohota naenkrat kralj, divji smeh mu uide, osupnjeni gledajo ga dostojniki.

„Glejte, glejte!“ nadaljuje vedno se smeje kralj, „hrabri moji zavezniki, s kom se bojujete, pred kom se tresete. Maldalon, Gontarel, Astregor, Garton, ha! glejte. Ne vidite le ptičev, ki se vsedajo na glave hrabrim vojščakom? Vi ste pač zviti; kako vas Oglejčani peharijo. Kamenite kipe so postavili prek obzidja, ker jim vojakov primanjkuje, na glave so jim djali čelade, da vas sleparijo. In vi menite, da je vse z vojniki obdano. Da, zviti ste res.“

Osramotoeni pogledajo knezi bolje na zidovje, kdor le more, kolikor mogoče, pomika se daleč od kralja.

Dalje in dalje prek polja jezdari trop. Kakor preži požrešni jastreb iz višine na ubogo, nedolžno pišče, preži kralj z bistrim, osvete

polnim plamečim pogledom na obzidje, iskaje slabejši stan zida. A tudi iz Ogleja ga spremlja drugo bistro oko. Menapij in Marij sta zapazila mestu se bližajočo bojno četo, po njenem vnanjem lesku sodita, da je nekaj nenavadnega. Nekaj snujeta. Mesto je blizo, a tabor zaveznikov je daleč. Naenkrat pa se odpró mestna vrata, krdelo krasnih konjikov rožlja čez prekop. Kot burja in blisk naglo trešči na sovraga. Spopad je strašen. Mesarsko klanje. Kako tu rožljajo dvorezni meči in brenči oklepje! Hunci padajo kot muhe pod rimskimi udarci. Knezi in spremstvo se umiče.

„Naprej, naprej! Atila se ne umakne“, kriči kralj.

„Naprej, pogum, pogum“, kriči tudi Menapij, „kralj je pred nami, Atila, Atila!“

Čudovito moč dadó te besede Rimljanom. Na novo se spopadejo, naval od rimske strani je strahovit. Že se sovražnik umika, vse se pripravlja na splošen beg. Kralj obupno gleda, pomoči iskaje okoli sebe. „Plahe mevže!“ grmi Atila nad svojci, „kaj, jaz poveljnik milijonom, da bi bežal pred malim tem tropom! Kaj bi dejali ostali?“ Z novo silo vspne se

na konji, z novo silo zakadi se nad Rimljane, a Rimljani so jekleni. Toda čuj, od zapada prihrumijo na lehkonožnih konjičih divji Skiti. Kot lastovice šinejo čez polje. Bojni krik so slišali, in kot hijene, katerim daleč tje kri diši, prilete kralju na pomoč v najnevarnejšem in odločilnem trenutku.

„Nazaj!“ grmi Menapij, in rimski konjiki videč od strani in protečo nevarnost, obrnejo konje in naglo kot blisk preskočijo prekop, kjer jih mestno zidovje sprejme v varno zavetje. Hunci jim sicer sledé, toda z zidovjé vsuje se na nje nebrojno število puščic, kamnometi zahreščé, nad njihove glave leti kamenje kot toča. Prestrašeni se umaknejo iz kroga nevarnosti.

„Ha“, dé kralj, obrisavši svoj meč ob vrančevu grivo, „drago bi me lahko stala moja radovednost. Ali dojde dan“, — žugaje vzdigne roko proti mestu — „in, o mesto prokletu, razvalilo se boš v razvaline, krv poteče v potocih, tvoje groblje pospem s pepelom, tvoje ženstvo dam v last izvržeku armade, in nikdar nikdar več se ne vzdigneš iz svojih podrtin.“ (Dalje sledi.)

versko edinost in pravice posameznih dežel; a vdala se je vendar in to je prvi korak na potu, po katerem bode Don Alfons moral pobegniti iz dežele.

Izvirni dopisi.

Iz Gorice, 12. maja. Vaše „besede do dopisnikov v Ljubljani in drugod“ niso padle na skalo, ampak na rodovitno zemljo, tu imate dopis in ako po vseh krajih Vaš klic na takó rodovitno zemljo pade, imeli boste dopisov na izbiro.

Včeraj 11. maja imelo je novo politično društvo „Sloga“ svoj prvi občni zbor, ki pa ni bil tako mnogobrojno obiskovan, kakor je bilo želeti in se je tudi pričakovalo. Ob 1. uri napovedano zborovanje začelo se je še le proti 2. uri popoldne. Vladni komisar je bil gosp. Jetmar. V imenu osnovalnega odbora odprl je g. Dolenc zbor s tem, da je naznanil postavno število zborovalcev, pozdravil nazoče, omenil zgodovine novega političnega društva in da je vabil nov odbor, ki bo izvoljen, k neumornemu delovanju. Njegov govor je bil s pohvalo sprejet. Na dnevnem redu bila je volitev novega odbora in posamezni nasveti udov.

Najprej se je volil predsednik in izvoljen je bil g. Dolenc, ki se je takoj zahvalil za skazano mu zaupanje rekoč, da sprejme to častno službo in mesto, dokler se ne bo sposobnejši volil, kar zdaj ni bilo mogoče, ker odbora prejšnjih še obstoječih društev še poslujeta. Za odbornike so bili izvoljeni gg. Dr. Jožef Gabrijevčič, prof. bogoslovja, dr. Roic, not. koncipient, Ignacij Gruntar, mestni kaplan, Fr. Vidic, prof. in vodja slov. oddelka kmetijske šole, Fr. Povše, dež. poslanec Faganel, posestnik Nanut, posestnik Leban, učitelj Žega iz Kanala in 5 namestnikov. Ker se za posamezne nasvete ni nihče oglasil, je predsednik zbor sklenil. V ponedeljek ima novo izvoljeni odbor svojo prvo sejo, v kateri se bo konstituiral in volil podpredsednika, tajnika, denarničarja. Mnogo dela čaka novo politično društvo, naj bi le delalo v resnici za pravi napredek slovenskega naroda na Goriškem!

Zadnja beseda v naši čitalnici se je dobro vršila, čakali smo pa tudi dolgo na njo. Obiskovalcev bi bilo lahko več in dopisnik „Sl. N.“ je posebno omenil, da ni bilo niti enega duhovnika pri besedi. To ni nič čudnega, ker ravno duhovnom ni tako lahko mogoče s časom razpolagati, kakor drugim, pa tudi o drugih neduhovnih se lahko reče: „ich sehe einige, die nicht da sind“. Ali so se ti tudi — kujali?

Od Središča, v ormužkem okraju, 12. maja.*) Ne dá se tajiti, da se naše prosto ljudstvo pred nikomur tako ne trese, kakor pred vradniki, osobito pred davkarskimi vradniki. Le poglejmo kmeta, ko koraka v davkarijo; ves trepeče, ogleduje se gor in dol, osnaži si obuvalo, lase poravna, ter klobuk ali kapico pod pazduho stiskajoč, rahlo trka na vrata strahopolne c. kr. davkarije. — In naj si se kmet še tako lepo, pošteno in pohlevno vede, imenovaje gospode uradnike visoke, dobrotljive, gnadjive gospode, se vendar včasih pripeti, da od enega ali drugega „visokovrednega“ gospoda nanj leté raznotere zabavljive besede. Vaš deželni predsednik je imel tedaj prav, da je davkarijam zaukazal s kmetom lepo in po-

hlevno ravnati, in ne bi bilo odveč, da bi se ta zapoved tudi pri nas ponovila, ker so nekteri gospodje na njo čisto pozabili.

Ormužki davkariji, osobito g. uradnikom, priznavam ter jih čislam kot značajne vljudne gospode, razun enega; da-si rojeni Nemci vendar vljudneje ravnajo s strankami, kakor g. davkarski pristav M., ki je naš rojak in od kterega smo pričakovali, da bode z našim ljudstvom lepše ravnal, kakor kak tujec. A varali smo se; g. M. tako hudo ravna z našimi ljudmi, da se je nek uradnik izustil, da davkarijo pri ljudstvu tega okraja pripravlja ob dobro ime.

Omenjeni gospod pa tudi v drugem oziru ljudem ne vstreza. Videl sem že več davkarskih bukvic, v kterih znesek dolžnega davka ni izračunjen. Denarje jemlje, oziroma zneske vpisuje, ki se odrajujejo, stranka pa ne ve, koliko se je vračunilo za ostali davek, in koliko za novi davek, in koliko je še dolžna davka. Tako uradovanje je le površno, s kterim bi ne smelo ljudstvo, in ne dotična gosposka zadovoljna biti. —

Pisatelj teh vrstic je bil pri nekem takem slučaju nazoč in bolelo ga je pri srcu, ko je videl stranke, ki so prav po nepotrebnem morale požirati zabavljice ter osorne besede. Če se mu že kmet ne smili, naj bi saj pomislil, kako bi njemu bilo pri srcu, če bi se pri davkariji do zadnjega bora iznebil s krvavimi žulji zaslužnega denarja, zraven pa še moral poslušati zabavljive psovke.

Vse ljudstvo je vsled tega jako nevoljno, in ker tudi odlični možje to sprevidijo, se bode od vseh občin ormužkega okraja na primerno mesto poslala prošnja, da naj se omenjeni gospod iz ormužke davkarije odstrani.

Enake pritožbe o tem gospodu so bile že brati v „Slov. Gospodarju“ in „Slov. Narodu“, a kakor se kaže, bile so brez vpliva. Žal nam je, da vse to zadeva našega rojaka, kterega smo hoteli prištevati med pridne Slovence, ter od njega pričakovali, da se bo vedel kot pravi narodnjak in domoljub.

Da sem te vrstice objavil, je bila želja ter potreba izrečena od ljudstva celega ormužkega okraja, pri kterem si je g. M. vrezal ime, ki bi se ga bili nadjali od kakega pivandranega „želodarja“, ne pa od našega rojaka. — Središčan.

Domače novice.

V Ljubljani, 16. maja.

(O vremenu.) To je spomlad, da se Bog usmili! Zadnjič smo poročali, da se je jelo vedriti in voda vpadati, in izrekli smo nado, da bo bolje. Motili smo se, kajti soboto je nastal zopet mraz, deževati je začelo znovega in v nedeljo zjutraj se je prikazal sneg, ki je čez dan (v Ljubljani) tri palce debelo padel; koliko ga je padlo po drugih krajih, to nam dozdej še ni znano. Ta sneg je naredil veliko škode po polji, po vrtih in gozdih; posebno hudo je oklestil divje kostanje po mestnih drevoredih, po kterih leži cele kupe odkrehnjenih vej. Ravno tako je po gozdih. Ubogi tički, ki so si že gnjezda naredili! Mladi rod je vničen. Zato smo jih videli mnogo obupnih in plašnih okrog letati. Vendar dobro je to, da je sneg, mraz in dež uničil tudi hrošče (kebre), kterih bi bilo letos veliko, ker je „kebrovo“ leto. — Povođnji so na več krajih, posebno planinska dolina je vsa pod vodo; enako je z ložko dolino na Notranjskem.

Največ škode je na ljubljanskem mahu, ki je ves pod vodo, ves le eno velikansko

jezero. Včeraj se je podala neka komisija tje, tudi okrajni glavar vit. Fladung je peljal se s pristojnim spremstvom. Sila mora biti že velika, ker je, kakor slišimo, magistrat poslal več centov kruha, da se razdeli med stradajoče, kterim je po vodi pot do sosedov in do mesta zaprta. Natanjčnejih poročil o tem dozdej še nimamo. Ljubljani, ki je v petek popoldne in v soboto zjutraj nekoliko vpadla, je soboto popoldne zopet narastla in bila v nedeljo in ponedeljek vedno enako velika — znamenje, da tudi na mahu voda še ne pada. — Čeravno iz drugih krajev dozdej še nimamo poročil, je vendar to gotovo, da bo škoda po tem vremenu strašno velika, kar je tem žalostnejše, ker je že tako povsod revščina in pomanjkanje.

(Mil. knez in škof, dr. J. Zl. Pogačar) so imeli 13. t. m., kakor piše „Vaterland“, pri cesarju avdijenco. Danes ali jutro se zopet vrnejo v Ljubljano, v četrtek pa prično kano-nično obiskovanje po farah okolice ljubljanske.

(Naznanilo.) Zborovanje občnega zbora delničarjev banke „Slovenije bode 6. junija t. l. popoldne ob 4. uri v čitalnični dvorani v Ljubljani. Ker je točka 5. programa za delničarje in za stvar zelo važna, naj se tega zborovanja delničarji vdeležé, kolikor je le mogoče. Obrok za vlogo delnic je v smislu §. 24. bankinih pravil do 31. tekočega meseca.

(„Turški list“.) nadaljevajoč obrekovanje narodnih poslancev, v sobotni številki napada večino deželnega zbora zato, ker je sklenila napraviti na Dolenjskem nižo kmetijsko šolo. Se vé, da „turškemu listu“, kakor njegovim patronom, ta šola ni po volji, ker jim ni nič po volji, kar je deželi in narodu na korist, in ker bi bila taka šola slovenska, v kateri bi se odgojevala slovenska „glasovalna živina“ („Stimmvieh“), kakor pravi „turški list.“ Kdor je tako surov in neotesan, da naše volilce imenuje „nationales Stimmvieh“, s takim se ne moremo spuščati v daljne razgovore. Kaj, ko bi mi vse tiste, ki nemčurje volijo, tako imenovali! Kje bi že bili, je-li gospod državni pravdnik?

(V seji odbora družbe kmetijske 7. t. m.), v kateri je c. k. dvorni svetnik vitez Roth zastopal deželno vladu, c. k. dvorni svetnik in deželni glavar vitez Kaltenegger pa dež. odbor, se je pred vsem obravnaval dopis sl. ministerstva kmetijstva, kteri določuje državno podporo za letošnje leto, namreč 5700 gold. skupaj za povzdigo govedoreje, za napravo vodnjakov in pa povzdigo mlekarstva. Odbor je po daljem razgovoru določil, koliko navedene subvencije naj se obrne za nakup goveje živine, koliko pa za vodnjake in mlekarstvo. Ko bode sl. ministerstvo rešilo odborove predloge, se bodo razpisali oklici. — Za napravo in vzdrževanje šolskih vrtov se bode razdelilo 600 gold., za nakup ruskega lanú 650 gold. in za nakup ovác 200 gold. — Po poročilu predstojnika podružnice metliške gosp. Homača, da je vodnjak v Bistrici v črnomaljskem okraju pravilno dodelan, je odbor dovolil, da se dotični občini izplača druga polovica državne podpore s 100 gold. — Naznanilo c. k. gozdnega nadzornika gosp. Šarnagelna, da hoče marljivo občino Col, ki je prosila gozdnih drevesic za zasadbo pašnika, zdatno podpirati z drevjem, je bilo radostno na znanje vzeto. — Na znanje se je dalje vzelo poročilo, ktero je od družbe kmetijske šlo do sl. ministerstva kmetijstva zaradi podpore onih ljudskih šol, na kterih se učijo nauki kmetijstva; temu poročilu se je dodal statistični pregled kmetijskih nadaljevalnih šol na Kranjskem, ki ga je družba kmetijska prejela od c. k. deželnega šolskega sveta, in družba

*) Zarad tiskovne svobode Vam nismo mogli spolniti želje in morali dopis, kakor vidite, jako prističi. Vred.

